

Łódź, dnia 7 czerwca 2023 roku

Prof. zw. dr hab. inż. Jerzy Lewandowski

Emerytowany pracownik Wydziału Zarządzania Politechniki Warszawskiej

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr inż. Moniki Koniecznej pt.: *„Metodyka doskonalenia jakości procesów produkcyjnych w kontekście budowania konkurencyjności przedsiębiorstw sektora papierniczego”* napisanej pod kierunkiem promotora dr hab. inż. Beaty Mrugalskiej, profesora Politechniki Poznańskiej

1. Formalna podstawa opracowania recenzji

Formalną podstawę opracowania recenzji stanowi uchwała nr 79/2020 – 2024 Rady Dyscypliny Nauk o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Poznańskiej z dnia 8 .05. 2023 roku w dziedzinie: nauki społeczne, dyscyplinie: nauki o zarządzaniu i jakości.

2. Ogólna charakterystyka zawartości rozprawy

Recenzowana rozprawa składa się ze streszczenia w języku polskim i angielskim, spisu treści, wprowadzenia, pięciu rozdziałów, podsumowania i kierunków dalszych badań. Do rozprawy dołączono bibliografię zawierającą 212 pozycji, w tym 69 obcojęzycznych i 143 polskie, 15 źródeł internetowych, spis 30 rysunków i 153 tabel oraz 2 załączniki – kwestionariusze badań. Całość rozprawy liczy 283 strony, z czego 250 stron zawiera treści merytoryczne.

3. Zakres tematyczny, problem badawczy i charakterystyka rozprawy

We wprowadzeniu Autorka zwraca uwagę na znaczenie konkurencyjności i doskonalenia jakości produkcji przedsiębiorstw, a także, na podstawie wstępnej analizy dostępnej literatury, dostrzega lukę poznawczą w zakresie doskonalenia jakości procesów produkcyjnych w aspekcie konkurencyjności przedsiębiorstw produkcyjnych przemysłu papierniczego. Określa cel pracy, którym jest „*opracowanie sposobu postępowania dla uzyskania metodyki doskonalenia jakości procesów produkcyjnych sprzyjających konkurencyjności przedsiębiorstw przemysłu papierniczego*”. Prezentuje też problemy, zadania i pytania badawcze i w przejrzystej formie przedstawia strukturę pracy i etapy postępowania badawczego.

W rozdziale pierwszym, poświęconym przeglądowi dostępnej literatury dotyczącej zarządzania jakością procesów produkcyjnych Doktorantka w bardzo usystematyzowany i interesujący sposób przedstawia definicje literaturowe jakości, historyczne podejście do definiowania jakości od tych najwcześniejszych z początków XX wieku do najnowszych, ilustrując je wykresami i tabelami. Rozdział kończy podsumowaniem.

Następny rozdział w całości Doktorantka poświęca badaniom literaturowym dotyczącym konkurencyjności i podkreśla, że pojęcia konkurencji i konkurencyjności są ze sobą ściśle powiązane i nie mogą być rozpatrywane oddzielnie, a także że można je rozpatrywać na wielu poziomach. Wybrane definicje konkurencyjności przedstawia w formie opracowanej przez siebie tabeli. Szeroko omawia też zarówno siły motoryczne jak i bariery wpływające na konkurencyjność, dzieląc je na czynniki wewnętrzne i zewnętrzne i przedstawiając w opracowanych przez siebie tabelach. Opisuje również elementy konkurencyjności istotne w obieraniu strategii konkurowania i kończy rozdział podsumowaniem.

W obu rozdziałach Doktorantka wykazuje bardzo dobrą znajomość literatury przedmiotu, umiejętność przedstawienia wyników badań literaturowych w logicznej i usystematyzowanej jasno formie, a także umiejętność opatrywania danych literaturowych własnym komentarzem naukowym. Autorka wykazuje się tu bardzo dobrą znajomością tematu, badania literaturowe opatruję własnymi komentarzami i bogato ilustruje rysunkami oraz tabelami, które są jej własnymi opracowaniami. Obydwa rozdziały z merytorycznego punktu widzenia oceniam wysoko.

Następnie Doktorantka przechodzi do omówienia sytuacji rynku papierniczego w Polsce i państwach Unii Europejskiej, zwracając uwagę na stały wzrost produkcji wyrobów papierniczych i wzrost znaczenia tego sektora w ogóle produkcji, a także na pewne zmiany udziału produktów papierniczych – spadek produkcji papierów graficznych i wzrost artykułów higieniczno-sanitarnych. Zwraca też uwagę na polepszający się udział recyklingu w tym sektorze, ale również na pewne zagrożenia wynikające z sytuacji rynkowej i energetycznej. Część tę bogato ilustruje wykresami i tabelami i opatruje komentarzem. Dalej omawia produkcję wybranego wyrobu papierniczego jakim jest notes. Przedstawia kolejne etapy procesu i za każdym razem wskazuje na możliwe błędy po stronie pracownika mogące wystąpić na każdym etapie. Przedstawia schemat blokowy własnego autorstwa procesu produkcyjnego notesu, a schemat ten ma być podstawą do opracowania metodyki doskonalenia, która stanowi przedmiot badań Doktorantki. Cały rozdział jest bogato ilustrowany, Autorka wykazuje się tu doskonałą orientacją w przedmiocie i procesie produkcyjnym wyrobu papierniczego i w możliwych ewentualnych błędach mogących wystąpić na każdym etapie produkcji. Z merytorycznego punktu widzenia rozdział oceniam wysoko.

W dwóch ostatnich rozdziałach Doktorantka przedstawia przebieg badań własnych, którym poddano 391 przedsiębiorstw sektora papierniczego i wyniki tych badań, a także opracowaną przez siebie metodykę doskonalenia procesów produkcyjnych tego sektora. Dokładnie omawia strukturę kwestionariusza ankietowego, na który odpowiedzi prawidłowe uzyskuje od 90 respondentów, a następnie bardzo dokładnie prezentuje wyniki kolejnych etapów badania, zestawiając je w tabelach i opatrując je własnym wnikliwym komentarzem naukowym. Cenne jest też, że wyniki badań własnych poddaje eksperckiej weryfikacji. Widać tu ogrom pracy Autorki w doskonałe i bardzo przemyślane opracowanie zarówno badania ankietowego, jak i w opracowanie wyników badań. Doktorantka wykazuje się tu też bardzo dobrą umiejętnością stosowania technik badań statystycznych.

Ostatnim etapem dysertacji jest autorskie opracowanie metodyki doskonalenia jakości procesów produkcyjnych badanego wcześniej sektora. Biorąc pod uwagę istotne statystycznie wyniki, które przedstawia tabelarycznie i dokładnie omawia, buduje autorski algorytm postępowania w metodyce doskonalenia jakości i przedstawia kolejne etapy działań zmierzających do osiągnięcia celu. Schemat tego postępowania przedstawia w formie rysunkowej i tabelarycznej, w której znajdują się

komentarze Autorki dotyczące przebiegu procesu. Obydwa rozdziały kończy podsumowaniem.

Materiał przedstawiony w tych rozdziałach oceniam wysoko. Widać tu doskonałą orientację Autorki w przedmiocie prowadzonych badań, umiejętne zaprojektowanie przebiegu i prowadzenia badań, znajomość technik statystycznych i umiejętność wyciągania wniosków z wyników badań. Wysoko oceniam też autorską metodę doskonalenia jakości, która powstała na podstawie badań literaturowych i badań własnych.

Dysertację kończy podsumowanie, w którym Autorka stwierdza, że cel pracy został osiągnięty i uzyskano odpowiedzi na pytania badawcze a także zaznacza konieczność prowadzenia dalszych badań w kierunku doskonalenia i usprawniania procesu produkcyjnego.

4. Wyszczególnienie głównych osiągnięć naukowo – badawczych Doktorantki

W moim przekonaniu podstawę do wystawienia pozytywnej oceny recenzowanej dysertacji stanowią następujące osiągnięcia Doktorantki:

- umiejętność dostrzeżenia i zdefiniowania problemu badawczego,
- bardzo dobra orientacja w literaturze przedmiotu i umiejętność selekcji i interpretacji zebranych tą drogą informacji,
- umiejętne wyznaczenie i umotywowanie postawionego celu pracy i wyznaczenie właściwych pytań badawczych,
- logiczny, zgodny z regułami badań naukowych plan opracowania przebiegu pracy,
- poddanie przeprowadzonych badań weryfikacji eksperckiej,
- dobór adekwatnych i zgodnych z regułami warsztatu naukowego metod badawczych,
- umiejętność opracowywania, interpretacji i opatrywania właściwym komentarzem wyników badań,
- opracowanie autorskiej metody doskonalenia jakości.

4. Wniosek końcowy

W związku z moim przekonaniem, że recenzowana dysertacja spełnia wymogi ustawowe stawiane rozprawom doktorskim i wykazuje wiedzę teoretyczną Doktorantki dotycząca badanego obszaru, a także Jej umiejętność doboru metod i prowadzenia pracy naukowej wnoszę o dopuszczenie recenzowanej rozprawy do publicznej obrony, a po jej pozytywnym przeprowadzeniu, o nadanie mgr inż. Monice Koniecznej stopnia doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie Nauki o Zarządzaniu i Jakości. Z uwagi na doskonale przeprowadzone badania własne i autorski projekt doskonalenia jakości jak i inne walory pracy, które wymieniłem wyżej, wnoszę o wyróżnienie rozprawy doktorskiej mgr inż. Moniki Koniecznej.

Jerg Lewandowski